

HOTĂRÂREA nr. 493
Din 11.12.2018

Dosar nr: 394/2018

Petiția nr: 3229/25.05.2018

Petent:

Reclamat: Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Remetea, Județul Harghita

Obiect: Publicarea ziarului Kepes Vagyok, pe site-ul instituției, exclusiv în limba maghiară

I. Numele, domiciliul și sediul părților

1. **Numele și domiciliul procedural al petentului**

2. **Numele și domiciliul procedural al reclamatului**

Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Remetea, Județul Harghita, cu sediul în Comuna Remetea, P-ța Cseres Tibor, nr. 10, Județul Harghita, reprezentată de către

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Publicația oficială a Primăriei Remetea "Képes Vagyok" este redactată exclusiv în limba maghiară.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților pentru data de 26.06.2018, la termen prezentându-se petentul. Partea reclamată a formulat un punct de vedere. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Prin petiția formulată petentul sesizează cu privire la pagina de internet a comunei Remetea din Județul Harghita, www.gyergyoremete.ro, respectiv a publicației lunare "Képes Vagyok", editată exclusiv în limba maghiară.

6. Pagina de internet conține, în format electronic, toate numerele acestei publicații, începând din anul 2007 și până în prezent, publicația oficială a Primăriei Comunei Remetea, Județul Harghita, fiind redactată exclusiv în limba maghiară, petentul apreciind aceasta ca o discriminare la adresa sa, cetățean român necunoscător al limbii maghiare.

7. Petentul atașează numărul din luna martie 2018 pentru a proba cele susținute.

8. Accesul la informații de interes public, cu privire la activitatea desfășurată de o instituție publică din România, îi este condiționat petentului de cunoașterea limbii maghiare.

9. Astfel petentul solicită constatarea săvârșirii unei fapte de discriminare în temeiul prevederilor art. 19, alin. 1, lit. c din OG 137/2000.

Sușinerile părții reclamate

16. Prin punctul de vedere formulat, înregistrat sub nr. 4141/26.06.2018, partea reclamată invocă prevederile art. 2 din OG 137/2000 precum și prevederile art. 3, alin. 1 din Directiva 2000/43/CE din 29.06.2000.

17. Având în vedere prevederile legale și comunitare anterior menționate se apreciază că nu există o situație de discriminare pe criteriu de naționalitate sau limbă.

18. Publicația "Képes Vagyok" se află la nivel local și se adresează locuitorilor Comunei Remetea, conținând informații de interes local, culturale etc.

19. În subsidiar, în situația în care s-ar constata săvârșirea unei fapte de discriminare, se solicită aplicarea sancțiunii avertismentului, urmând a se proceda la remedierea urgentă a problemei.

V. Motivele de fapt și de drept

20. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare, petentul sesizând Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a publicației Kepes Vagyok, exclusiv în limba maghiară, pe site-ul Instituției Primarului din Remetea, Județul Harghita.

21. Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

22. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

23. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile; b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare; c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege; d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

24. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată,

Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

25. Potrivit art. 10 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (...) h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

26. Colegiul director ia act de susținerile părților, de punctele de vedere exprimate de acestea raportat la obiectul petiției în sensul că petentul reclama existența pe site-ul Instituției Primarului din Remetea a publicației "Képes Vagyok" exclusiv în limba maghiară.

27. Din cuprinsul actelor aflate la dosar a reieșit faptul că este vorba despre o publicație oficială, editată de către autoritatea publică locală. Editarea oricărei publicații oficiale a unei autorități (inclusiv pagina de internet) trebuie publicată în limba română, în caz contrar autoritatea discriminând persoanele vorbitoare de limba română.

28. Colegiul director urmează a se raporta și la cele dispuse de instanța de judecată. Curtea de Apel a reținut faptul că autoritățile locale au înțeles să difuzeze prin intermediul publicației "Képes Vagyok" și informații de interes public, aspect necontestat de către autoritățile locale, este evident că aceste informații trebuie traduse în limba română, în caz contrar, accesul la informații de interes public fiind restricționat pe criterii lingvistice, aspect sesizat și în opinia separată exprimată de către unul dintre membrii CNCD. Se mai reține faptul că nu sunt aplicabile prevederile art. 5, lit. c, din Legea nr. 500/2004 atâta timp cât publicația "Képes Vagyok" aparține unor autorități publice locale, conține și informații de interes public și nu reprezintă o publicație a minorităților naționale.¹

29. În cauză nu s-a demonstrat existența unor mijloace alternative de informare iar posibilitatea de a obține informații de interes public în condițiile reglementării speciale, nu constituie o situație de natură a exonera de răspundere autoritățile publice locale care au obligația de a asigura accesul la informație pentru toți cetățenii, români și maghiari, din comunitatea respectivă.²

30. Colegiul director reține că în cazul semnalat de petent sunt incidente prevederile art. 2, alin. 1 și art. 10, lit. h, din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată, lipsa traducerii în limba română a publicației "Képes Vagyok" reprezentând o faptă de discriminare (cu 7 voturi pentru și 1 vot

¹ Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, sentința civilă nr. 600/21.02.2014, dosar 7076/2/2013

² Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, decizia nr. 3501/06.11.2015

împotrivă ale membrilor prezenți în ședință). Colegiul director dispune sancționarea cu amendă în cuantum de 2.000 lei, conform art. 7 din OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor și art. 26, alin. 1 din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată (cu 6 voturi pentru și 2 voturi împotrivă ale membrilor prezenți în ședință).

31. Pentru a proceda la aplicarea sancțiunii amenzii, Colegiul director urmează a avea în vedere faptul că inițial s-a aplicat sancțiunea avertismentului, măsură care nu a dus la îndreptarea celor constatate (hotărârea nr. 5/13.01.2016 a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, dosar nr.664/2015).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea săvârșirii de către partea reclamată, respectiv Unitatea Administrativ Teritorială Comuna Remetea, Județul Harghita, cu sediul în Comuna Remetea, P-ța Cseres Tibor, nr. 10, Județul Harghita, reprezentată de către primar, având codul de înregistrare fiscală 4367555, a unei fapte de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 și art. 10, lit. h, din OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată (cu 7 voturi pentru și 1 vot împotrivă ale membrilor prezenți în ședință).

2. Sancționarea cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei a Unității Administrativ Teritoriale Comuna Remetea, Județul Harghita, cu sediul în Comuna Remetea, P-ța Cseres Tibor, nr. 10, Județul Harghita, reprezentată de către primar

3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Harghita, cu sediul în municipiul Miercurea Ciuc, Strada Revoluția din Decembrie, nr.20, Județul Harghita conform **Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor**. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar) în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Motivată și tehnoredactată T.S./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

Opinie separată exprimată de Asztalos Csaba Ferenc:

În dezacord cu opinia majoritară, consider că fapta părții reclamate de a edita publicația "Képes Vagyok" exclusiv în limba maghiară nu constituie discriminare, dimpotrivă vine să răspundă obligațiilor asumate de România prin Constituția României, prin tratatele și convențiile internaționale la care este parte, privind asigurarea protecției drepturilor minorităților naționale.

Astfel, prin art. 6 alin. (1) din Constituția României, „statul recunoaște și garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase”.

În speță, sunt incidente și următoarele convenții:

- art. 5 din Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, ratificată de România în luna aprilie 1995, prin Legea nr. 33/1995,

1. "Părțile se angajează să promoveze condițiile de natură să permită persoanelor aparținând minorităților naționale să-și mențină și să-și dezvolte cultura, precum și să-și păstreze elementele esențiale ale identității lor, respectiv religia, limba, tradițiile și patrimoniul lor cultural.

2. Fără a se aduce atingere măsurilor luate în cadrul politicii lor generale de integrare, părțile se vor abține de la orice politică ori practică având drept scop asimilarea

persoanelor aparținând minorităților naționale împotriva voinței acestora și vor proteja aceste persoane împotriva oricărei acțiuni vizând o astfel de asimilare.”

- Cartea europeană a limbilor regionale sau minoritare, adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992 ratificată prin Legea nr. 282 din 24 octombrie 2007.

La nivelul legilor subsecvente Constituției și convențiilor internaționale la care România este parte, sunt aplicabile prevederile din Legea nr. 500/2004 privind folosirea limbii române în locuri, relații și instituții publice, după cum urmează:

Art. 1. (2) Orice text scris sau vorbit într-o limbă străină, indiferent de dimensiuni, având caracter de interes public, trebuie să fie însoțit de traducerea sau de adaptarea în limba română.

Art. 2. În sensul prezentei legi, prin text cu caracter de interes public se înțelege orice text care, în cadrul unor atribuții de serviciu, este afișat, expus, difuzat sau rostit în locuri publice ori prin mijloace de informare în masă, având ca scop aducerea la cunoștința publicului a unei denumiri, a unei informații sau a unui mesaj, cu conținut direct ori indirect publicitar.

Art. 5. Nu fac obiectul prezentei legi:

c) publicațiile redactate integral sau parțial în limbi străine, inclusiv cele ale minorităților naționale;

e) emisiunile de radiodifuziune transmise în limbile minorităților naționale;

f) emisiunile de televiziune transmise, în direct, în limbile minorităților naționale;

i) enunțurile rezultate din situațiile reglementate de actele normative privind drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale de a-și păstra, dezvolta și exprima identitatea lor lingvistică;

După cum reiese și din art. 5 pct. 1. al Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, limba constituie una dintre elementele esențiale ale identității persoanelor aparținând minorităților naționale. Asigurarea utilizării limbii materne constituie una dintre cele mai importante garanții pentru păstrarea identității etnice a cetățenilor români aparținând minorității maghiare.

Art. 5 pct. c) din Legea nr. 500/2004 privind folosirea limbii române în locuri, relații și instituții publice exceptează în mod expres de la obligativitatea traducerii în limba română "publicațiile redactate integral sau parțial în limbi străine, inclusiv cele ale minorităților naționale" – adică cele redactate în limba minorităților naționale. Textul de lege nu face distincție între publicații editate de persoane juridice de drept public sau de drept privat, în cazul nostru, excepția aplicându-se și primăriei, ca autoritate publică locală.

Mai mult, potrivit jurisprudenței în domeniu, atunci când instanța de judecată a fost chemată să se pronunțe asupra obligativității traducerii paginilor de internet a prefecturilor și în limba maghiară, judecătorii au distins între informații de interes public care se afișează din oficiu și cele care se oferă la cerere, potrivit art. 5 din Legea 544/2001.

Or, în speță informațiile publice care se comunică din oficiu sunt postate pe pagina de internet a petentei (a se vedea Decizia nr. 5572/05.06.2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție).

A obliga traducerea unei publicații lunare din limba minorității maghiare în limba română, pe considerentul că ar conține informații de interes public în general, constituie introducerea unui dublu standard în privința definirii noțiunii de informație de interes public ce se transmite din oficiu, respectiv ce se transmite la cerere. Astfel, când suntem în prezența obligației de a comunica în limba oficială a statului, toate informațiile sunt de interes public și comportă obligația de traducere iar atunci când analizăm obligația de a comunica informațiile publice și în limba minorităților naționale se face distincție între informații de interes public care se publică din oficiu și cele care

se publică la cerere. Această interpretare încalcă principiul accesului în condiții egale la informații publice pe criteriul de limbă.

Publicația lunară editată în limba maghiară consemnează activitățile culturale, educaționale și religioase ale comunității, care este majoritar maghiară. Această practică constituie o modalitate efectivă de păstrare, dezvoltare și exprimare a identității etnice minoritare.

Publicația lunară finanțată de partea reclamată nu aduce atingere dreptului cetățenilor români nevorbitori de limbă maghiară în privința accesului în condiții de egalitate la informații de interes public, așa cum sunt ele definite în Legea nr. 544/2001. Aceste informații sunt disponibile pe pagina de internet a instituției, parte reclamată.

Partea reclamată poate fi obligată la editarea unei publicații în limba română, mai ales dacă există cerere din partea comunității locale. O astfel de publicație nu trebuie să fie o traducere în oglindă a publicației editate în limba maghiară, ci mai degrabă o publicație care exprimă viața de zi cu zi a comunității române și cea maghiare.

Condiționarea utilizării limbii materne de utilizarea (traducerea) în oglindă a mesajului în limba oficială a statului este una excesivă, care are ca efect împiedicarea finanțării și editării unor publicații în limba cetățenilor români aparținând minorității naționale maghiare. Efectul urmărit de petent/ă este tocmai împiedicarea utilizării limbii materne în comunitățile majoritar locuite de maghiari, în condițiile în care petentul/a nu-și are domiciliul și nici sediul în localitatea respectivă (având în vedere organizația și reprezentanții acesteia).

Această realitate, o astfel de condiție, nu a existat nici măcar în perioada regimului comunist, când autoritățile au editat ziare în limba maghiară fără a se impune traducerea lor simultană în limba română.

Red. Asztalos Csaba Ferenc